

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	alap (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Történelem

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A jelenkor története forrásai I HLM 1518						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Lönhárt Tamás egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Lönhárt Tamás egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	5	2.6. Értékelés módja	C	2.7 Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	154	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					56
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					28
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	126				
3.8 A félév össz-óraszámja	42 fiz./154 konv.				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A kurzus során szükség van – egyes dokumentumok, statisztikák, modellek, térképek digitalizált változatainak láthatóvá tételéhez – számítógépre és projektorra (digitális).
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A szemináriumok során szükség van – egyes dokumentumok, statisztikák, modellek, térképek digitalizált változatainak láthatóvá tételéhez – számítógépre és projektorra (digitális).

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A doméniumnak megfelelő specifikus fogalmak elsajátítása és használata • A társadalomtudományok kutatási eszközeinek az alkalmazása • Adatgyűjtési képesség • Elemzési képesség
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Kritikai gondolkodás kialakítása • Beszédkészség kifejlesztése • Elemző- és szintetizáló készség • Számítógéphasználat

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A jelen kurzus és szemináriumok fő célkitűzései: a Történelem és Filozófia Kar keretében tanuló magyar hallgatók számára a történelem kutatásának specifikus forrásai, módszerei, a forráskritika alkalmazásának mikéntje, a az alapfogalmak és jelenkori historiográfiai viták eredményeinek megismerése, a kutatás módszerének, a források adekvált kritikai értelmezésének alkalmazása – mely saját képességévé, minden történész „laboratóriumának” részévé kell váljon. • E kurzusnak élő kapcsolatai vannak a segédtudományok és társtudományok felé, a multidiszciplináris elemzések módszertana feltétlen része egy XX. százados történelmi kutatás eszköztárának. A társadalomtudományok és a humán tudományok felé élő párbeszéd szükségességét tudatosítja a hallgatókban, a történelem sajátos forráskritikai szemléletének képviselésével egyetemben.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Az első részben az általánosabb, ontológiai és episztemológiai meghatározottságok számbavételé követően, a történelem kutatását segítő mennyiségi, minőségi, összehasonlító és prospektuális elemzések módszertanát veszi át a kurzust és szemináriumainkat felvett hallgatónk. • Az interdiszciplinaritás és multidiszciplinaritás kérdéseit taglalva, a társtudományok és segédtudományok ismerete felé irányítjuk a hallgatóink érdeklődését • A hallgatók fokozatosan elsajátíthatják a levéltári, könyvtéri, sajtó- és visszaemlékezés irodalom kutatásának módszereit, ezek sajátos problémakörével is foglalkozva a kutató elé táruló nehézségek és értelmezési lehetőségek is megelevenednek, nyílt vitákat kezdeményezve ezekről. • A jelenkor történetére vonatkozó szakirodalom speciális kérdései, iskolák, historiográfiai viták, álláspontok megismerése, a forráskritika mai alkalmazásának kérdésköre felkészíti a hallgatóinkat az aktív, tájékozott és az értelmezésekben saját hangot kereső kutatói habitusra.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető: Történelem, emlékezet, kutatás, értelmezés – elméleti kérdések, viták.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés.	
2. Mennyiségi elemző módszerek.	Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
3. Minőségi elemző módszerek.	Előadás, szemléltetés,	

		megbeszélés	
4. Összehasonlító módszerek		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
5. Interdiszciplinaritás és multidiszciplinaritás: Történelem és a mai társadalomtudományok		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
6. A levéltári kutatás (I.): A levéltár mint a kutatás intézményes kerete.		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
7. A levéltári kutatás (II.): A levéltári források kutatásának módszerei. Értelmezés és idézés.		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
8. A történelmi levéltárak által kiadott időszakos kiadványok, forráskötetek, tanulmánykötetek.		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
9. Visszaemlékezések, naplók, korabeli levelezés.		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
10. Az „oral history” és a jelenkor történetének kutatása.		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
11. Oral history interjúk típusai, interjúkészítés módszertana, elemzés eszközei.		Előadás, szemléltetés, megbeszélés,	
12. A korabeli sajtó (I.): sajtósságai, kontextusa, kritikai értelmezésének lehetőségei.		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
13. A korabeli sajtó (II.): jelenkori román és magyar sajtótörténeti kutatások és közlemények.		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
14. Internet, e-source, elektronikus adatbázisok, mint a jelenkor története forrásai.		Előadás, szemléltetés, megbeszélés	
8.2 Szemináriumok / laborator	Didaktikai módszerek	Megjegyzések	
1.Bevezető: Történelem, emlékezet, kutatás, értelmezés – elméleti kérdések, viták.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak: társadalomtudományok, történelem, megismerés, kutatás, forráskritika, forrás, elsődleges, másodlagos, oral history, deskriptív, ontológiai, pozitívizmus, marxizmus, Analles, strukturalizmus, neoliberalis, dekonstrukció, narratíva, posztmodern, episztemológia, módszerek.</i>	
2.Mennyiségi elemző módszerek.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak: módszerek, adatbázisok, adatgyűjtés, elemzés, értelmezés, mutációk, okok, következmények, SPSS (Statistical Package in the Social Sciences).</i>	
3.Minőségi elemző módszerek.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak: résztvevő, meghatározó, személyiség, célok és értékrendszerek, elit, mentalitás, image de l'autre, deskriptív, specifikus, motiváció, esettanulmányok.</i>	
4.Összehasonlító módszerek	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak: makro, mikro, elemzés szintje (level of analysis), tendenciák, relatív érték, esettanulmányok, összehasonlítás, trend, GDP, GNP, premisszák, hipotézisek, tipológia, modellek, prospektuális elemzések.</i>	
5.Interdiszciplinaritás és multidiszciplinaritás: Történelem és a mai társadalomtudományok	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak: inter-, pluri-, multidiszciplináris, társtudományok, segédtudományok, módszerek, terminológia, történeti földrajz, történeti demográfia, statisztika, történeti antropológia, eszközök, célrendszerek.</i>	
6.A levéltári kutatás (I.): A	Problematizálás,	- <i>Kulcsszavak: állami levéltár, magán levéltár,</i>	

levéltár mint a kutatás intézményes kerete.	szemléltetés, vita.	államosítás, családi levéltár, intézményi archívum, egyházi levéltárak, törvénykeret, DANIC, DJAN, MOL, fond, levéltári gyűjtemény, dosszié, fasciculus, dokumentum, faksimil, katalógus, fondjegyzék, inventár, referens, kronológiai mutatók, kutatóterem, engedély, kérvényezés, mikrofilm, digitalizálás, fénymásolás.
7.A levéltári kutatás (II.): A levéltári források kutatásának módszerei. Értelmezés és idézés.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak:</i> kutatás, forráskritika, regesztá, jegyzetelés, átírás, kontextus, perspektíva, narratíva, dekonstrukció.
8.A történelmi levéltárak által kiadott időszakos kiadványok, forráskötetek, tanulmánykötetek.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak:</i> forráskiadvány, dokumentumkötet, kritikai értelmezés, illusztráció, gyűjtemény, album, kiadás, szerkesztés, szellektív, szempontrendszer, kritikai apparátus, történelmi narratíva, kontextus.
9.Visszaemlékezések, naplók, korabeli levelezés.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak:</i> visszaemlékezések, naplók, levelezés, korhűség, perspektíva, korabeli, kontextus, loan memory, archival memory, image de l'autre, identitásnarratíva, diskurzus.
10.Az „oral history” és a jelenkor történetének kutatása.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak:</i> „oral history”, diskurzuselemzés, memória, kollektívmemória, loan memory, interjú, átírás, forráskritika, rögzítés, kérdőív, audio, video, motiváció, reflektáció, identitás.
11.Oral history interjúk típusai, interjúkészítés módszertana, elemzés eszközei.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak:</i> biográfia, esemény, strukturált, strukturálatlan, csoportinterjú, félig-strukturált, rögzítés, átírás, kontextus, forráskritika, interpretáció, olvasat, identitás.
12.A korabeli sajtó (I.): sajtósságai, kontextusa, kritikai értelmezésének lehetőségei.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Kulcsszavak:</i> újság, folyóirat, periodika, kódolás, üzenet, dekódolás, közösség, identitás, szemantika, hermeneutika, szöveg, kontextus, szerkesztőség, archívum, motiváció, tulajdonos, megrendelés, reklám, kondicionálás, politikai és társadalmi kontextus, sajtórepertórium, WordSmith Tools 4.
13.A korabeli sajtó (II.): jelenkori román és magyar sajtótörténelmi kutatások és közlemények.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Cuvinte cheie:</i> kontextus, bnemzeti, premodern, modern, posztmodern, nyilvánosság, közvélemény, társadalmi folyamatok, politikai elit, gazdasági érdekek, pátsajtó, cenzúra, rendkívüli állapot, konzervativizmus, modernisták, europenizmus, transzilvanizmus, radikalizmusok, propaganda, szubvenció, közérdek, közvélemény, sajtószabadság, jog, gyakorlat, nyelvezet és identitás, intézményesített és informális ellenőrzés, korlatolás, megszüntetés, betiltás, cenzorhivatal, öncenzúra, szamizdat.
14.Internet, e-source, elektronikus adatbázisok, mint a jelenkor története forrásai.	Problematizálás, szemléltetés, vita.	- <i>Cuvinte cheie:</i> internet, intranet, adatbázis, site, letöltés (download), feltöltés (upload), network, hub, vizualizálás, e-library, e-source, web-archive, browser, e-journal, blog, SPSS, CWIHP, Error 404 (file not found), keresés, idézés, kontextus, ellenőrizhetőség, forráskritika.

Könyvészet:

A. Kötelező könyvészet:

1. Vittorio Vidotto, *Ghid pentru studiul istoriei contemporane*, Editura All, Bucuresti, 2007. (Biblioteca Centrală Universitară - BCU)

2. Paul Veyne, *Cum se scrie istoria*, Editura Meridiane, București, 1999. (Biblioteca Facultății de Istorie)
3. Lönhárt Tamás, *A jelenkor története forrásai*, Accent, Cluj, 2003. (Biblioteca Facultății de Istorie)
4. *The American Historical Association's Guide to Historical Literature*, Third Edition, Eds. Mary Berth Norton, Pamela Gerardi, I-II. Kötet, Oxford University Press, New York, Oxford, 1995. (Biblioteca Facultății de Istorie)
5. *Ghidul studentului în istorie*. Coord.: Nicolae Bocșan, Nicolae Edroiu, Adrian A. Rusu, Pompiliu Teodor, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj, Catedra de Istorie, Biblioteca Centrală Universitară Cluj-Napoca, 1980. (Biblioteca Facultății de Istorie)

B. Választható könyvészet:

a. Cikkek, tanulmányok:

1. Ioan Drăgan, „*Archivisztika a harmadik évezred kezdetén*”, in: *Korunk*, XII, nr. 8, 2001 szeptember, 80-83. (BCU)
2. Sipos Gábor, „*A kolozsvári Református Gyűjtőlevéltár negyven éve*”, in: *Korunk*, XII, nr. 8, 2001. szeptember, 46-49. (BCU)
3. M. Bodrogi Enikő, Molnár B. Lehel, „*Az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltárának rövid története*”, in: loc. cit., 50-58. (BCU)
4. Marton József, „*Az erdélyi római katolikus egyházmegye intézményei a két világháború között*”, in: *Korunk*, XIII, nr. 4, 2002. április, 17-27. (BCU)
5. Kiss András, Wolf Rudolf, „*The Archives of the Transylvanian Museum, 1842-1950*”, in: *Transylvanian Review*, Cluj, 1995, 4, 3. sz., 72-94. (BCU)
6. Jonathan Aslam, „*Russian Archival Revelations and Our Understanding of the Cold War*”, in: *Diplomatic History*, vol. 21, nr. 2, 1997, 217-228. (Biblioteca Facultății de Istorie)
7. Robert C. Tucker, „*The Cold War in Stalin's Time: What the New Sources Reveal*”, in: *Diplomatic History*, vol. 21, nr. 2, 1997, 273-282. (Biblioteca Facultății de Istorie)
8. Raymond L. Garthoff, „*Some Observations on Using the Soviet Archives*”, in: *Diplomatic History*, vol. 21, nr. 2, 1997, 243-258. (Biblioteca Facultății de Istorie)
9. Odd Arne Westad, „*Secrets of the Second World: The Russian Archives and the Reinterpretation of Cold War History*”, in: *Diplomatic History*, vol. 21, nr. 2, 1997, 243-258. (Biblioteca Facultății de Istorie)
10. Szakály Sándor, „*20. századi történelmünk személyiségei – és megítélésük a történelmünkben*”, in: *Korunk*, XIV, nr. 12, 2003. december, 61-64. (BCU)
11. Kahler Frigyes, „*Lektor és jelentés. Az «új osztály» igazságtűrő képessége, anno 1971*”, in: *Valóság*, XLI, nr. 12, Budapest, 1998, 10-25. (A Vas Zoltán visszaemlékezései közlése kapcsán kialakult vita) (BCU).
12. Cseke Péter, „*Egyetlen hatalmunk: a (sajtó)nyilvánosság*”, in: *Metaforától az élet felé. Kisebbségi értelmiség-kisebbségi nyilvánosság*, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest-Kolozsvár, 1997, 170-182. (BCU).
13. Vincze Gábor, „*Gúzsba kötve... Gondolatok az 1945 utáni évek magyar nyelvű sajtónyilvánosságáról*”, in: *Illúziók és csalódások. Fejezetek a romániai magyarság második világháború utáni történetéből*, Státus Könyvkiadó, Csíkszereda, 1999, 321-329. (Biblioteca Facultății de Istorie)
14. „*Revista Arhivelor*”. Editat de Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Cluj-Napoca, 1996-2006. (BCU)
15. Thomas, R. Murray, *Blending Qualitative and Quantitative Research Methods in Theses and Dissertations*, Sage Publications, Thousand Oaks, 2003, 16-32. (Biblioteca Fundației Soros)
16. Virgil Pană, „*Câteva considerații asupra presei maghiare și germane din Transilvania interbelică*”, in: *Revista Bistriței*, 1996-1997. (Biblioteca Facultății de Istorie)
17. Grunea Vasile, „*Data on the History of the Jewish Press in Transylvania*”, in: *Transylvanian Review*, 1994, nr. 3, 97-101. (Biblioteca Facultății de Istorie)
18. Tony Judt „*The Past is Another Country: Myth and Memory in Postwar Europe*” in: *Daedalus*, 121/4, Fall 1992, 83-118. (BCU)

19. Jürgen Habermas, „*A Kind of Settlement of Damages: The Apologetic Tendencies in German History Writing*”, in: *Forever In The Shadow of Hitler? Original Documents Of The Historikerstreit, The Controversy Concerning The Singularity Of The Holocaust*, Atlantic Highlands, N. J., Humanities Press, 1993. [xerox în caietul de seminar]
20. Ernst Nolte, „*The Past That Will Not Pass: A Speech That Could Be Written but Not Delivered*”, in: *Forever In The Shadow of Hitler? Original Documents Of The Historikerstreit, The Controversy Concerning The Singularity Of The Holocaust*, Atlantic Highlands, N. J., Humanities Press, 1993. [xerox în caietul de seminar]
21. Romsics Ignác, *Az objektivitás mítosza és a mitizálás elfogadhatatlansága. A törtéentírás és a történelem*, in: *Rubicon*, 2001/10 – 2002/1, 4-9. (Biblioteca Institutului de Istorie)
22. Raimo Salokangas, „*Media History Becomes Communication History – or Cultural History?*”, in: http://www.nordicom.gu.se/common/publ_pdf/42_101-106.pdf
23. Harnad. S., „*Implementing Peer Review on the Net: Scientific Quality Control in Scholarly Electronic Journals*”, in: <http://cogsci.soton.ac.uk/~harnad/Papers/Harnad/harnad96.peer.review.html>
24. Idem, „*Scholarly Skywriting and the Prepublication Continuum of Scientific Inquiry*”, in: <http://users.ecs.soton.ac.uk/harnad/Papers/Harnad/harnad90.skywriting.html>
25. Dr. Michael Nentwich, „*Methods and research outcome in the age of cyberscience*”, in: http://www.oeaw.ac.at/ita/ebene5/Nentwich_AoIR2002.pdf
26. Gresham, J.L., „*From invisible college to cyberspace college: computer conferencing and the trendformation of informal scholarly communication neytworks*”, in: <http://jan.ucc.nau.edu/~ipct-j/1994/n4/gresham.txt>

b. Kötetek:

1. James West Davidson, Mark Hamilton Lytle, *A tények nyomában. A történelmi oknyomozás művészete*, Budapest, 1995. (Biblioteca Societății Muzeului Ardelean)
 2. Alexandru Tănase, Isac Victor, *Realitate și cunoaștere în istorie*, București, 1980. (BCU)
 3. Guy Thuillier, Jean Tulard, *La méthode en histoire*, Paris, 1986. (Biblioteca Facultății de Istorie)
 4. *L'histoire et ses méthodes*, szerk.: Charles Samaron, Gallimard, Paris, 1961. (Biblioteca Facultății de Istorie)
 5. Jonathan Grix, *Demystifying Postgraduate Research. From MA to PhD*, The University of Birmingham, University Press, 2001. (Biblioteca Fundației Soros)
 6. Pompiliu Teodor, *Introducere în istoria istoriografiei universale*, Presa Universitară Clujeană, 2000. (Biblioteca Facultății de Istorie)
 7. Georg Iggers, *Historiography in the Twentieth Century. From Scientific Objectivity to the modern Challenge*, 1997. (Biblioteca de Studii Americane)
 8. Romulus Căndea, *Introducere în studiile istorice*, Sibiu, 1942. (BCU)
 9. Avramescu Aurel, Virgil Căndea, *Introducere în documentarea științifică*, București. 1960. (BCU)
 10. *120 de ani de arhivă publică în Transilvania*, Szerk.: Monica Vlaicu. Sibiu, Hermanstadt, 1996. (BCU)
 11. *Din istoria arhivelor ardelen. 75 de ani de la înființarea Arhivelor Statului Cluj*, coord.: Ioan Drăgan, Ioan Dordea, Cluj-Napoca, 1995. (Biblioteca Facultății de Istorie)
 12. *Repertoriul Anuarului Arhivelor Naționale din România*, București, 1996-2006. (BCU)
 13. Ovidiu Pecican, *Poarta leilor. Istoriografia tânără din Transilvania (1990-2005)*, vol. I., Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2005. (Biblioteca Facultății de Istorie)
 14. *Élettörténet a társadalomtudományokban*, szerk.: Bögre Zsuzsanna, Budapest – Piliscsaba, 2007. (BCU)
- Komáromy Gábor, *Történelem az interneten*, Kossuth Kiadó, Budapest, 1998. (BCU)

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy eleget tesz a következő elvárásoknak:

- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga formájában a hallgatóknak be kell számolniuk a kurzus alatt elsajátított tárgyi, fogalmi ismereteikről.	Írásbeli vizsga	60%
10.5 Szeminárium	A hallgatóknak aktívan kell résztvevni a szemináriumokon, 2 referátumot bemutatva, s minimum 75%-án résztvéve e tárgyból tartott szemináriumoknak. A referátumok egyenként min. 5- max. 8 oldalas, írott, könyvészet kötelező feltüntetésével elkészített beadandó dolgozat, mely a végső jegy 20%-t jelenti.	2 referátum bemutatása és megvédése.	20%
	Az alapfogalmak jó ismerete és használata. Ha a hiányzások elérik a szemináriumok 25%-t, vagy a referátumok nem érik el a követelmények minőségi szintjét, félévi dolgozat írásban való beadására köteles a hallgató – melyet legkésőbb az írásbeli vizsga előtti napig le kell adni a tanárnak.	Fogalmak helyes használata, formai követelmények teljesítése	20%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• Szemináriumok minimum 75% aktív jelenlét.• Átmenő jegy (5) elérése minden felmérési kategóriánál.			

Kitöltés dátuma

2015. 05.12

Előadás felelőse

Lect. Dr. Lönhárt Tamás

Szeminárium felelőse

Lect. Dr. Lönhárt Tamás

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2015. 05.15

Intézetigazgató

Prof. Dr. Pál Judit